

Вважаємо, що, працюючи над такими проектами, молоде покоління не втратить свою українську самосвідомість та самодостатність, а в майбутньому зможе гідно представити українську державу у світовій мистецькій спільноті.

Література

1. Болеслав І. Тиждень проектів // Завуч. – 2007. – № 4.
2. Ланюк Є. Цифрові медіа змінюють наше мислення, режим доступу <https://zbruc.eu/node/51432>
3. Стройко І. Нові медіа та тенденція розвитку авторського права та суміжних прав в Україні та світі, режим доступу http://www.uba.ua/documents/text/Stroyko_Iryna.pdf
4. Шеденко Н. Розвиток соціально-гуманітарної компетентності учня Нової школи через реалізацію творчих проектів «Буктрейлер» // Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: Матеріали І Всеукраїнської науково-методичної конференції / За заг. ред. к. пед. наук, доцента Серих Л.В. – Суми: НІКО, 2017. – с. 360 – 363.
5. Шеденко Н. Учнівські культурологічні Інтернет-ресурси як ІТ-потенціал вивчення української літератури // Матеріали VIII Міжнародного фестивалю педагогічних інновацій / Упорядник Г.Назаренко – Черкаси, 2016. – с. 194 – 199.

В. Гордієнко,

*Торговельно-економічний коледж
Київського національного
торговельно-економічного
університету,
м. Київ*

РОБОТА З ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИМИ ТЕКСТАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З КУРСУ «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Грамотне і правильне мовлення вже давно стало показником освіченої людини, а вміння здійснювати ефективне ділове спілкування – обов'язковою умовою успішної діяльності фахівця.

Досвід підготовки молодших спеціалістів на базі ТЕК КНТЕУ і тісної співпраці з потенційними роботодавцями показує, що фахівець повинен мати навички роботи з професійними текстами, які полягають у складанні професійних документів, веденні ділового листування, аналітичному опрацюванні іншомовних джерел, реалізації ефективного ділового спілкування з врахуванням соціально-політичної ситуації в державі.

З огляду на це, ми вважаємо, що текст варто розглядати не лише як об'єкт лінгвістики, стилістики та літературознавства, а й як базову

складову професійно-мовленнєвої готовності будь-якої людини до реалізації фахових амбіцій.

До проблеми визначення поняття тексту зверталось багато вчених, зокрема І.Р. Гальперін, О.О. Селіванова, З.Я. Тураєва, Р. Харвег. Проте і досі не існує чіткого загальноприйнятого визначення того, що являє собою текст. Це пов'язане з різноманітними підходами для його позначення. Говорячи про статус тексту, розглядають його письмовий і усний характер. Деякі лінгвісти вважають, що текст може бути лише письмовий. Так, на думку І.Р. Гальперіна, «текст – це витвір мовленнєвого процесу, що відзначається завершеністю, об'єктивований у вигляді письмового документа, літературно оброблений у відповідності з типом цього документа, твір, який складається з назви (заголовка) і ряду особливих одиниць (надфразних єдностей), об'єднаних різними типами лексичного, граматичного, логічного, стилістичного зв'язку, і має певну цілеспрямованість і прагматичну настанову» [1, с. 18]. Але зараз все більше мовознавців схиляються до широкого розуміння тексту, вибираючи як об'єкт дослідження не тільки письмові, але й усні тексти.

Практичне використання роботи з професійно орієнтованими текстами на заняттях з «Української мови (за професійним спрямуванням)» демонструє вміння студентів лише переказувати текст, деякі студенти не вміють здійснювати аналіз тексту, його сприймання, обробку, продукування, ретрансляцію, отже, існує нагальна потреба в необхідних текстових уміннях. Робота з текстом допомагає не лише формувати професійно-мовленнєву готовність, а й виховувати у студентів культурологічну сприйнятливність, формувати мовленнєвий смак.

Результатом роботи з професійно орієнтованими текстами на заняттях повинен стати власний текст професійного спрямування (угоди, спотові контракти, інформаційні листки, портфоліо, есе). Існують різні підходи вчених до визначення тексту. Текст визначають як витвір мовленнєвого процесу, що відзначається завершеністю, об'єктивований у вигляді письмового документа, літературно опрацьований відповідно до типу документа, витвір, який складається із заголовка і ряду особливих одиниць (надфразових єдностей), об'єднаних різними типами лексичного, граматичного, логічного, стилістичного зв'язку, і має певну цілеспрямованість і прагматичну визначеність [2, с. 59].

Нам імпонує думка А.Загнітко [3] про те, що текст — середній елемент схеми комунікації, яку можна уявити у вигляді триелементної структури: автор (адресант) → текст → читач (адресат). Як серединний (проміжний) елемент комунікативного акту, текст виявляє свою специфіку в кодуванні і декодуванні. Текст породжується фахівцем відповідно до задуму, з потребою якнайкраще передати зміст. Усний текст редагують на етапі внутрішньої, мисленнєвої підготовки, а в письмовому варіанті — також у процесі саморедагування, відповідно до стилістичних норм мови, професійно-мовленнєвої доцільності в кожній окремій ситуації. Для того, хто говорить і хто пише, текст є мовленнєвою формою вираження думок, для того, хто слухає і хто читає текст, — це мовленнєва форма розпізнання думок.

Поряд із поняттям «текст» уживають питання «дискурс». Дискурс (фр.*discours* — промова, виступ, слова) — у широкому сенсі це складна єдність мовної практики і надмовних факторів (значуща поведінка, яка маніфестується в доступних почуттєвому сприйняттю формах), необхідних для розуміння тексту, єдність, що дає уявлення про учасників спілкування, їхні установки й цілі, умови вироблення і сприйняття повідомлення [4, с.64]. Акцент в інтерпретації дискурсу ставиться на його інтеракціональній природі. Дискурс — це мова, «занурена» в соціальний контекст.

На нашу думку, робота з текстом і над створенням тексту по своїй суті діалогічна. «Безадресний» текст — найтиповіша помилка в професійному спілкуванні. Ми переконані, що діалог фахового спрямування — це один із видів професійно орієнтованих текстів. У процесі роботи з текстами варто наголосити на діалогізації монологу як запоруки ефективного професійного мовлення. Молодших спеціаліст, випускник коледжу, повинен уміти вибудовувати конструктивний паритетний діалог, поводити себе неагресивно, дотримуватися оптимальної дистанції при веденні діалогу, ясно і чітко висловлювати власні думки.

Результатом постійної роботи з професійно орієнтованими текстами на заняттях з «Української мови (за професійним спрямуванням)» повинен стати текстовий продукт (текст статті, доповіді, курсової чи дипломної роботи) — це своєрідний портрет автора, що відображає знаннєвий досвід, культурний рівень, кругозір, культуру мислення і культуру мовлення. Тому готуючи такі тексти, студенти повинні дотримуватися відповідних

ознак (ясності, стислості, точності наукової термінології, вірогідності вихідної інформації, критичності у відборі фактів, доказовості змісту тексту, закінченості (цілісність розкриття одного або кількох питань), логічності й обґрунтованості висновків.

Отже, методика робота з професійно орієнтованими текстами має значні перспективи, з огляду на можливості міждисциплінарного характеру текстів, необмежений творчий потенціал студентів і сучасні вимоги ринку праці.

Література

1. Алексеєнко Л.М. Економічний тлумачний словник: Банківська справа. Фондовий ринок / Алексеєнко Л.М., Олексієнко В.М., Юркевич А.І. – Тернопіль ; К., 2000. – 235 с. – (укр. – англ. – рос.)
2. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення: навч. посіб. для студ. аграр. вищ. навч. закл. та коледжів / Тетяна Борисівна Гриценко. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 467 с.
3. Загнітко А. П. Українське ділове мовленн я: професійне і непрофесійне спілкування / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. – Донецьк: БАО, 2004.- 480с.
4. Новий тлумачний словник української мови : у 3 т. / уклад. : В.Яременко, О. Сліпушко – К. : Аконт, 2007. – Т.1 : А-К. – 2007. – 926 с.

В.Щербатюк,
*ДВНЗ «Донбаський
державний
педагогічний університет»,
м. Слов'янськ*

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА ТА ПРИЙОМУ «КУБИК БЛУМА» НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

Сьогодні, коли для складання іспитів після завершення навчальних курсів основною формою залишається письмова відповідь, своєї актуальності не втратила проблема розвитку критичного мислення студентів-філологів. Виникла необхідність не просто навчати студентів, але й розвивати їхнє мислення, творчий потенціал, генерування ідей, а це потребує від викладача ґрунтовної підготовки. Щоб заняття не зводились лише до двох рівнів – знання і розуміння, варто залучати ті дієві методи та прийоми, що допоможуть задіяти всі рівні пізнання. Практичну допомогу у цьому відношенні надає таксономія Бенджаміна Блума.

Б. Блум відомий як автор системи алгоритмів педагогічної діяльності. Запропонована таксономія ділить навчальну мету на три блоки: когнітивну («знаю»), психомоторну («створю») й афективну